

COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE,
ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”

CATEDRA DE DISCIPLINE SOCIO-UMANISTE ȘI LIMBI MODERNE

CURRICULUMUL DISCIPLINAR FILOZOFIA

SPECIALITATEA 42110 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA 341105 – GREFIER

Autor(i):

Recenzent(ți):

Adresa Curriculumului în internet:

APROBAT

Consiliul profesoral, proces-verbal nr. _____
din _____ 2021

Chișinău, 2021

STANDARD CURRICULAR

I. PRELIMINARII	3
II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA CURSULUI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ.....	3
III. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFIC DISCIPLINEI	3
IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI DE STUDIU	4
V. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE	4
VI. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE.....	4
VII. STUDIUL INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR.....	6
VIII. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE.....	6
IX. RESURSE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDIU	6
X. BIBLIOGRAFIE.....	6

I. PRELIMINARII

Elevilor li se propune un curs de *Filozofie* care ar contribui substanțial la îmbunătățirea pregătirii în specialitate. Un astfel de curs înglobează în sine problemele practice ale filosofiei, profilat într-o măsură cântărită și la o justă valoare, constituind o experiență intelectuală indispensabilă omului. Întrucât fiecare domeniu al științei își are obiectul și metoda adecvată, studiul acestuia (domeniu) este prefațat de o introducere în care sunt tratate probleme privind metodele și sursele de investigație, funcțiile, categoriile și principiile disciplinei în cauză, înrudirile cu alte discipline, etc. Calea gândirii filosofice este grea și pentru a o urma omul trebuie să depună eforturi, să utilizeze toate capacitățile sale intelectuale, altfel problematica va rămâne pentru el inaccesibilă. Aceasta poate fi lămurit prin faptul că filosofia pătrunde în adâncurile existenței și acțiunilor umane, impune necesitatea de a medita pe marginea unor fenomene inaccesibile bunului simț, ea mai degrabă abordează probleme și depistează contradicții decât oferă soluții definitive.

II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA CURSULUI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Disciplina *Filozofia* ține de faptul că, în instruirea filosofiei lectura individuală a literaturii este legată, ca orice act de filosofare, de comunicare. În genere, filosofia nu poate fi concepută în afara procesului de comunicare, în lipsa dorinței și putinței de a-i înțelege pe alții. Aceasta pentru că filosofia nu exprimă o simplă părere sau opinie personală, sau o voință arbitrară întemeiată pe „așa vreau”. Ea definește o atitudine reflexivă, întemeiată rațional, opusă atitudinilor nereflexive bazate pe voința, sentiment, putere etc. Obiectivul cadru al cursului de filosofie este de a contribui la înzestrarea elevilor cu o concepție integră privind această latură a vieții.

În rezultatul studierii disciplinei *Filosofia* elevii trebuie:

- să însușească legitățile dezvoltării universului, lumii vii în particular, manifestarea principiilor și categoriilor dialecticii, paradigmele teoretice actuale de supraviețuire ale omului în lumea informațională, căile și mijloacele de soluționare ale problemelor globale ale contemporaneității, etc.;
- să cunoască utilizarea principiile filosofice în practica vitală, să posede cultura gândirii și particularitățile comportamentului în condițiile informatizării și intelectualizării sociumului, să se orienteze corect în procesul de trecere de la antropocentrism la biosferocentrism;
- să fie capabil în formularea unui tablou științific integrat, sistemic al realității, a unei concepții filosofice adecvate despre natură și societate, a unei gândiri logice și metodologice creatoare.

III. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFIC DISCIPLINEI

1. Utilizarea limbajului filosofic în realizarea de comentarii și analize de text filosofic.
2. Demonstrarea capacităților de comunicare și de dezbateră a unor subiecte filosofice, aplicând principiile unei gândiri critice și divergente.
3. Stabilirea relațiilor dintre conceptele filosofice studiate și contextul istoric în care au fost elaborate.
4. Comentarea textelor filosofice.
5. Argumentarea preferințelor pentru anumite teme specifice filosofiei.
6. Analizarea și compararea diferitelor curente și teorii filosofice.
7. Argumentarea opiniilor personale referitoare la ideile sau ipotezele formulate într-o dezbateră.
8. Realizarea comentariilor și analiza textelor cu caracter filosofic provenite din diferite surse.
9. Elaborarea concluziilor personale și argumentare de idei asupra unor teme, epoci, curente și opere filosofice.
10. Inițierea unui dialog în vederea dezbaterii unor subiecte cu caracter filosofic.

11. Aprecierea contribuției marilor gânditori la dezvoltarea unor domenii ale culturii.
12. Justificarea sistemului valoric personal și armonizarea acestuia cu valorile comunității.
13. Demonstrarea unei atitudini pozitive față de activitatea individuală și față de cea de grup.
14. Atitudine în realizarea și prezentarea unui portofoliu pe diverse teme filosofice.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI DE STUDIU

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Titularul	Semestrul	Ore				Evaluare	
				Total	Contact direct 30 ore		Studiu individual	Evaluare	Credite
					prelegeri	prel./semin.			
U.04.O.010	Filozofie		VI	60	20	20	20	Examen	2

V. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

N/o	Tema	Total ore		
		Curs	Seminar	Studiu individual
1.	Filosofia, obiectul de studiu și rolul ei în societate.	1	1	2
2.	Filosofia Greciei antice. Filosofia presocratică.	1	1	1
3.	Filosofia medievală.	1	1	1
4.	Filosofia Renașterii și cea modernistă	2	1	1
5.	Filosofia contemporană	1	1	1
6.	Filosofia românească. Reprezentanți.	1	1	1
7.	Ontologie: existență, substanță, materie.	2	1	1
8.	Cunoașterea, moduri de cunoaștere.	2	1	1
9.	Adevărul. Tipurile de adevăr.	1	1	1
10.	Comunicarea. Problema comunicării în sec. XX.	2	2	2
11.	Omul și condiția umană.	1	2	2
12.	Dreptate și egalitate.	2	2	2
13.	Aspectul filosofic al interpretării fericirii.	1	1	1
14.	Adevărul, binele, frumosul.	1	2	2
15.	Omul și religia.	1	2	1
	Total ore	20	20	20

VI. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Subcompetențe	Conținuturi. Tema și aspectele cheie ale temei
<ul style="list-style-type: none"> – să definească scopul și obiectivele disciplinei; – să cunoască locul, rolul și importanța disciplinei; – să analizeze problema fundamentală; – să determine metodele de bază în filosofie; – să însușească funcțiile filosofiei și să compare raportul dintre filosofie și știință. 	<p>I. Introducere în studiul filosofiei: Ce este filosofia? Cum apare filosofia? Ce este o problemă filosofică? Rosturile filosofiei și ale filosofării.</p> <p>Conceptele cheie: <i>mit; religie, filosofie; ontologie; gnoseologie; axiologie</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> – să definească noțiunea de dialectică, sofism; atomism; scepticism; stoicism; creștinism; – să relateze deosebirile și asemănările dintre dialectica lui Hegel și cea a lui Marx; – să cunoască principiile dialecticii, iluminismului, 	<p>II. Elemente de istorie a filosofiei: filosofi și curente reprezentative:</p> <p>1. Filosofia Greciei antice: Filosofia presocratică; Perioada clasică: Socrate, Platon, Aristotel. Filosofia elinistă.</p>

<p>pozitivismului, etc.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – să formuleze conținutul categoriilor filosofice; – să analizeze legile dialecticii importante lor metodologică; – să analizeze și să compare diferite curente și teorii filosofice; – să elaboreze concluzii personale și să argumenteze idei asupra unor teme, epoci, curente și opere filosofice. 	<p>2. Filosofie medievală: Patristica; Scolastica.</p> <p>3. Filozofia Renașterii și cea modernistă: Antropocentrismul Renașterii; Filosofia Timpurilor noi, lansarea raționalismului; Iluminismul – filosofie și ideologie; Filosofia clasică germană Imm. Kant, G. W. Fr. Hegel.</p> <p>4. Filosofie contemporană: Orientări pozitivistice; Orientări antropologice; Marxism: filosofie și ideologie.</p> <p>5. Filosofie românească: Umanism; Iluminism; Filosofia românească în sec. XIX-XX.</p> <p>Concepte cheie: <i>principiu; sofism; atomism; scepticism; stoicism; creștinism; renominalism; umanism; antropocentrism; utopism; raționalism; empirism; iluminism; criticism; rațiune; spirit; absolut; dialectică; iraționalism; pozitivism; existențialism; marxism; pragmatism; intuiție; fenomen; ființă; fatalism; personalism; energetic; recesivitate.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> – să formuleze noțiunea de ontologie; – să definească noțiunile de existență, substanță, materie, mișcare, spațiu și timp; – să identifice tipurile de existență; – să relateze după interpretarea temelei lumii tipurile de concepții ontologice; – să analizeze modurile de existență a materiei; – să cunoască tipurile de mișcare, spațiu și timp. 	<p>Ontologie – conceptul de existență: Puncte de vedere asupra realității; Spațiul, timpul, istoria; Cauze și legi; Determinism și hazard.</p> <p>Concepte cheie: <i>ordine; unitate; principiu; armonie; dezordine; hazard; legitate; timp; spațiu; mișcare; materie; determinismul.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> – să formuleze noțiunea de gnoseologie; – să definească noțiunile de realitate, adevăr, conflict, comunicare, etc.; – să caracterizeze tipurile de adevăr; – să cunoască tipurile de adevăr; – să determine raportul dintre cunoașterea senzorială și cea rațională; – să relateze importanța adevărului; – să definească principalele metode ale cunoașterii științifice; – să identifice blocajul comunicării; – să relateze problema comunicării în sec. XX. 	<p>Gnoseologie</p> <p>1. Cunoașterea: Moduri de cunoaștere; Intuiție și idei; Cunoaștere și limbaj.</p> <p>2. Adevărul: Sursele adevărului; Criteriile adevărului; Tipurile de adevăr; Adevăr și eroare.</p> <p>3. Comunicarea: Comunicare și conflict; Limitele comunicării; Blocajul comunicării; Problema comunicării în sec. XX.</p> <p>Concepte cheie: <i>cunoaștere; limbaj; semn; simbol; semnificație; adevăr; realitate; eroare; comunicare</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> – să formuleze noțiunea de antropologie și axiologie; – să definească problema omului ca obiect de cercetare în filosofie; – să formuleze specificul și actualitatea libertății ca dimensiune a personalității; – să se identifice corelația dintre om, individ, personalitate; – să trateze viața și moarte din punct de vedere filosofic, științific și religios; – să cunoască tipurile de dreptate; – să relateze interpretarea fericirii sub aspectul filosofic; – să relateze importanța valorilor: adevăr, bine, frumos; – să argumenteze opiniile personale referitoare la morală și credință 	<p>Antropologia și axiologia</p> <p>1. Omul: Condiția umană; Etape și factori ai antropogenezei; Libertatea – dimensiune a personalității; Libertatea ca necesitate supranaturală, naturală și socială; Libertatea alegerii.</p> <p>2. Dreptatea: Temeiul dreptății; Tipuri de dreptate; Dreptate și egalitate.</p> <p>3. Fericirea: Aspectul filosofic al interpretării fericirii; Viața fericită și virtutea.</p> <p>4. Conceptul de valoare: Adevărul, Binele, Frumosul; Sensul vieții.</p> <p>5. Omul și religia: Concepția filosofică despre Dumnezeu; Morala și credința; Biblia – monument al culturii universale</p>

VII. STUDIUL INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR

Subiecte probleme	Forme de realizare	Modalități de evaluare
1. Rolul filosofiei în formarea tabloului conceptual al lumii.	Proiect individual. Referate.	Prezentarea referatelor. Dezbateri în grup.
2. Filosofia în viața mea.	Eseu.	Prezentare.
3. Utilitatea demersului filosofic.	Proiect de grup. PPT.	Prezentare.
4. Filozofie – știință – religie.	Proiect individual. Referate.	Prezentarea referatelor. Dezbateri în grup.
5. Diferitele teorii filosofice privitoare la existența omului.	Referate. PPT.	Prezentarea referatelor. Dezbateri în grup.
6. Morală și religie – interferențe.	Proiect de grup.	Prezentarea proiectului. Dezbateri.
7. Care sunt limitele libertății mele?	Proiect individual. Eseu.	Prezentarea proiectului. Dezbateri.
8. O viață lungă sau o viață plăcută?	Proiect individual.	Prezentare argumentare.
9. Viața și moartea. Problema suicidului la diferite paturi sociale.	Proiect de grup.	Prezentarea planului.
10. Problemele gender. Drepturile omului. Anomaliile sociale: între moralitate și legitate	Proiect de grup	Prezentarea proiectului

VII. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE

Pe parcursul semestrului cunoștințele elevilor vor fi evaluate atât în forma orală cât și în scris. Elevii vor realiza referate filosofice, rezumate, texte filosofice, teste de evaluare în cadrul orelor de studiu individual, prezentare PPT.

Vor fi organizate evaluări inițiale, 2 evaluări curente obligatorii și evaluarea finală (examen scris).

IX. RESURSE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDIU

Pentru asigurarea demersului didactic, în cadrul disciplinei *Filozofia* se vor utiliza resurse disponibile în instituție pentru procesul de studiu și se va depune eforturi constante pentru îmbunătățirea, diversificarea, modernizarea și adaptarea acestora la necesitățile didactice. Procesul de studiu se va desfășura în sălile de studiu dotate cu utilaje necesare: tablă, calculator, proiector la necesitate. Pentru sarcinile propuse se vor utiliza resursele materiale: manual, texte auxiliare, planșe, fișe...

X. BIBLIOGRAFIE

1. Aftincă M. *Valoare și valorizare*. București, 1994.
2. *Axiologie românească. Antologie*. București, 1982.
3. Bagdasar N. *Scrieri*. București, 1988.
4. Bagdasar N. *Antologie filosofică*. Ed. Universal, Dalsi, 1995.
5. Bagdasar N. *Teoria cunoașterii*. București, 1995.
6. Boboc Al. *Filosofia contemporană. Orientări și stiluri de gândire semnificative*. București, 1995.
7. Boboc Al., Mihai N. *Filosofia contemporană. Principalele orientări și stiluri de gândire*. Chișinău, 1993.

8. Bontaș I. *Pedagogie*. București, Ed. All, 1997.
9. Cazan Gh. *Istoria filosofiei românești*. București, 1984.
10. Crișan A., Guțu V. *Proiectarea curriculum-ului de bază. Ghid metodologic*. Chișinău, 1996.
11. *Culegere de proiecte didactice*. Vol. I-VIII. Chișinău, Ed. ARQ 1997-1999.
12. *Curriculum de bază. Documente reglatoare*. Chișinău, 1996.
13. *Curs de lecții la filozofie*. Chișinău, 1991.
14. Diaconu M. *Filosofie generală*. Cluj-Napoca, 1993.
15. *Filosofia contemporană*. București, 1995.
16. *Filosofie. Manual pentru licee*. Editura Didactică și Pedagogică, 1991.
17. Florian M. *Filosofia generală*. București, Ed. Garamond International, 1995.
18. Furst M., Trinks J. *Manual de filozofie*. Humanitas, 1997.
19. Hersch I. *Mirarea filosofică. Istoria filosofiei europene*. București, 1994.
20. Huma I. *Introducere în filozofie*. Iași, 1992.
21. Ionescu N. *Curs de metafizică*. Ed. Humanitas, 1991.
22. *Istoria filosofiei românești*. Vol. I, II, București, 1985.
23. *Istoria filosofiei*. București, 1958.
24. Gulian C. *Axiologie și istorie. De la Zarathustra la Hegel*. București, 1993.
25. *Larousse. Dicționar de filosofie*. Ed. Univers enciclopedic, 1996.
26. *Lecții de filozofie*. București, 1990.
27. Marga A. *Introducere în filozofia contemporană*. București, 1988.
28. Marga A. *Introducere în filosofie și argumentarea filosofică*. Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1992.
29. Mihai N. *Introducere în filosofie și metodologia științei*. Chișinău, 1996.
30. Neacșu I., Stoica A. (coord.) *Ghid general de evaluare și examinare*. București, Ed. Aramis, 1996.
31. Nicola I. *Tratat de pedagogie școlară*. București, E. D. P., 1996.
32. *Psihopedagogie*. Iași, Ed. Spiru Haret, 1995.
33. Stan L., Andrei A. *Ghidul tânărului profesor*. Iași, Ed. Spiru Haret, 1997.
34. Stoica A., Musteață S. *Evaluarea rezultatelor școlare. Ghid metodologic*. Chișinău, 1997.
35. Vergez A., Huisman D. *Curs de filozofie*. Humanitas, 1995.